

פרשת וארא

וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם (ו, ג)

פרשה זו נראית לכאורה סתומה עד מאד. היתכן כי האבות הקדושים לא היו יודעים את שם הוי"ה? ועוד, מה בכך שנראה להם בשם אל שדי, הלא גם שם זה הוא משמות שאינם נחקים (שו"ע יור"ד רעו, ט)? זאת ועוד, אף משה רבינו ע"ה כאשר נשלח ע"י השי"ת לעם ישראל, שואל הוא (שמות ג, יג) ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם, וכי לא ידעו ישראל את שמו של הבורא, ומשה הרועה הנאמן גם הוא לא ידע את שמו, עד ששואל להשי"ת על כך? אף תשובתו של השי"ת צריכה תלמוד, מהו אהיה אשר אהיה, והלא הרבה שמות למקום ומה נתייחד שם זה.

בשאלות אלו רבו הפירושים כל א' לדרכו הוא, ואף אנו נענה חלקינו, כי דבר ה' כפטיש יפוצץ סלע, והכל מסיני בא.

בספר 'קול אומר קרא' כתב כי מצינו אצל הקב"ה שני כוחות מנוגדים, והם ה'גדולה' ו'הענוה'. ושני כוחות אלו מצויים אצלו בתכלית השלימות, כמו שאמרו ז"ל (מגילה לא.) כל מקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו, ובכוחות אלו מנהיג הוא את עולמו, בגדולתו פועל ישועות נצחיות, ובענוותנותו פועל ישועות זמניות. והנהגות אלו מתגלים בשמותיו הנ"ל, שם הוי"ה הוא גדולה ונצחיות וישועות ללא גבול, ושם אל ש-די הוא צמצום, כמו שאמרו ז"ל (חגיגה יב.) שאילולי שם זה היה העולם מתרחב בלי גבול, עד שאמר לעולמו די.

על כך אומר השי"ת למשה, כי האבות הקדושים נושעו בישועות זמניות, כאברהם אע"ה בכבשן האש, ומלחמת המלכים. וכיצחק בבארות המים. ויעקב מלבן ועשיו. על כן נגליתי אליהם ב'אל ש-די', אך שמי הוי"ה שהוא שם המשפיע ישועה נצחית, לא נודעתי להם.

זהו שאמר משה, ואמרו לי מה שמו, מה אומר אליהם. אין ספק כי משה ידע את שמותיו של השי"ת, ואף ישראל הכירו בכך כמסורת מאבותיהם, ברם שואל משה את הקב"ה, האם כוונתך להמשיך באל ש-די ולהושיעם בישועה זמנית. או, שמא הגיע הזמן שישועתם תהא נצחית.

עונה על כך הקב"ה, אהיה אשר אהיה, ואמר על כך 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זיע"א, כי אמר הקב"ה 'אהיה' עם מי שאומר 'אהיה', אותו יהודי שנכון הוא לשוב ולהיות מכאן ואילך טוב עם השי"ת ועם הבריות, הרי שאני עמו. וכע"ז כתב הרמב"ן שאהיה עם מי שרוצה שאהי' אצלו. אך כיון שידוע תעלומות ידע שעתידיים ישראל לחטוא אח"כ, על כן לא יכול היה לתת להם באותו זמן ישועה נצחית, עד שיהיה בטוח שלא ישובו לכסלה עוד, ויוסר לב האבן מקרבם, כשיתוקן העולם במלכות שד -י בביאת משיח צדקינו, או אז תהיה הישועה לנצח נצחים.

אחים אהובים! בני ישראל קדושים! הלא עלינו להתבונן כמה ישועות זמניות עושה עמנו ה' יתברך בכל עת ובכל שעה, אלף אלפים ורוב רבי רבבות נסים ונפלאות! וההזדמנות הרי ניתנה בידינו להמשיך עוד על ידי 'אהיה', היינו שנחליט להמשיך להיות טובים עם השם יתברך, ונאמר לו 'אהיה טוב עמך'! לא נכעיס אותך ח"ו בחילולי שבת, לא נכעיס אותך בלבושי שחץ ותועבה, לא נכעיס אותך בשנאת תלמידי חכמים! יודעים אנו בבירור שמילאנו כבר את הסאה ה"י, וכעסך הרב מפנה אתה כלפי האומות, מי ברעש ומי במלחמה, ומי בכלכלה. ואת הכל עושה השי"ת כדי להסיח דעתם משנאת ישראל, ושלא ישפוך חלילה את חמתו על עמו צאן מרעיתו. על כן אחיי ורעיי בואו יחד נאמר להשי"ת מכל לבנו "אהיה טוב עמך, ואתה תהא עמנו תמיד!" אמן.

פרשת וארא

מקור: יוסף לקח